

Remiss Hem för barn och unga För en trygg, säker och meningsfull vård (SOU 2025:84)

Region Gävleborg har getts möjlighet att lämna synpunkter till Socialdepartementet gällande Betänkande Hem för barn och unga: För en trygg, säker och meningsfull vård, SOU 2025:84. Yttrandet utgår från ett hälso- och sjukvårds- samt folkhälsoperspektiv i samråd med bland annat Barn- och ungdomspsykiatri samt Barn- och ungdomssjukvården. Nedan framförs övergripande kommentarer.

Övergripande kommentarer

Region Gävleborg ser det som positivt att barnperspektivet genomsyrar förslagen i betänkandet. Att det tas ställning till barnets situation, förutsättning och mående, likaså att barn och unga med erfarenhet av HVB har tillfrågats om sina upplevelser och är en del av underlaget för bedömning. Det uppfattas som att förslag i betänkandet är framtagna utifrån viljan att skapa ökad trygghet för barn och unga samt med avsikt att öka kvalitén vid institutionsboenden. Enligt den nya lagen ska vad som är bäst för barnet eller den unge vara avgörande och vid bedömningen av barnets bästa ska hänsyn tas till barnets åsikter.

Betänkandet innehåller förslag om fyra nya paragrafer i Hälso- och sjukvårdslagen som bland annat innebär krav på upprättande av individuell plan för ett barn snarast efter socialnämndens underrättelse. I de föreslagna ändringarna framgår det även att regionerna ska lämna ersättning till kommuner när en individuell plan inte upprättas inom utsatt tid eller när gemensamt överenskommen insats inte genomförs. Region Gävleborg uppfattar det som bra med individuell plan tillsammans med socialtjänst. Samtycke om att få dela information är ett steg framåt som kommer att hjälpa patienten. Det ses som positivt att sjukvården kan fullfölja sina insatser utan avbrott om det finns boende inom länets gränser. De ekonomiska konsekvenser som uppstår är kravet att ersätta kommunen i de fall då regionen inte lever upp till att bidra med skapande av gemensam vårdplanering eller inte utför den del av vården som regionen åtagit sig i den gemensamma planeringen. Det finns behov av att definiera vad som behöver göras inom hälso- och sjukvården, hur det ska genomföras samt hur det ska följas upp. Om en plan ska göras i samverkan inom 30 dagar måste hälso- och sjukvården hinna bedöma barnet i fråga, få kallelse till ett möte samt kunna delta inom en väldigt snäv tidsram.

Vidare anser region Gävleborg att förslag i betänkandet om ökade kvalitetskrav, kompetenskrav och bemanningskrav på de enheter som ska bedriva den nya boendeformen, är för lågt ställda och kan stärkas ytterligare. Personal bör exempelvis ha kompetens i barnrätt, pedagogik, traumamedvetet bemötande och erfarenhet av arbete med målgruppen. Kompetenskrav bör inte enbart handla om formell utbildning utan även om förmåga till reflektion, etik och samarbete för att kunna tillgodose barn och ungas behov. Målgruppen ska förstå vad som händer, varför de bor på Hem för barn och unga samt få möjlighet att påverka sin vardag.

Utredningen påvisar att det saknas samsyn gällande lag inom institutionsvården om vad god vård innebär. Det finns behov att ta fram riktlinjer, mål och kvalitetsmått för institutionsvården utifrån de målgrupper som Hem för barn och unga vänder sig till. Region Gävleborg vill även understryka att det är viktigt att uppföljning ligger i linje för de olika typer av vård och boende som barn och unga kan möta, både ur ett helhetsperspektiv men också för den enskilde individen.

Katrien Vanhaverbeke

Regional utvecklingsdirektör

Madelene Rahm Back

Handläggare